

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 23, 46
Middagdienst

Broeders en zusters,

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Gezang 171 : 1 en 3**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Schriftlezing : Psalm 31 : 1 - 9 en Lucas 23 : 32 - 45**
- 6. Zingen : Psalm 31 : 1, 2 en 3**
- 7. Tekst : Lucas 23 : 46**
- 8. Zingen : Psalm 27 : 4 en 7**
- 9. Geloofsbelijdenis**
- 10. Zingen : Gezang 90 : 1 en 2**
- 11. Dankzegging en gebed**
- 12. Inzameling van de offergaven**
- 13. Slotzang : Gezang 114 : 1 en 3**
- 14. Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

De verleiding is groot om bij de tekst van vanavond in te steken bij het sterven van mensen. Kijk eens hoe die sterven en kijk dan eens hoe de Here Jezus sterft. En is de Heer Jezus dan niet een mooi voorbeeld voor alle mensen? Zeker preektechnisch is het heel verleidelijk om in die richting te denken, want je kunt de gemeente dan eenvoudig bemoedigen en met een goed gevoel naar huis laten gaan en er is ook nog iets om over na te denken. Namelijk over de vraag hoe je zelf ooit afscheid zult nemen van dit leven? **[Niet vanuit ons sterven]** Maar daarmee zouden we niet recht doen aan het sterven van onze Heer Jezus Christus. We moeten niet over het sterven van onze Heer nadenken vanuit ons sterven. Zijn sterven is uniek. En het stervenswoord van de Heer Jezus moet dus eerst op zijn eigen waarde geschat worden. Daarna kunnen we kijken, wat dit woord dan betekent voor ons als de dag van ons sterven is gekomen.

[Thema] Het thema voor de preek is: in zijn stervensuur spreekt onze gekruisigde Heiland een levenswoord.

Om het sterven van de Heer Jezus goed te kunnen zien, moeten we beginnen met te letten op het moment waarop Jezus deze woorden spreekt. Als we puur op de vertelling van Lucas letten dan zijn er twee gebeurtenissen kort aan dit stervenswoord vooraf gegaan. Allereerst was daar die diepe duisternis op het midden van de dag. Een duisternis die drie lange uren duurde. Een duisternis die zwaar beklemmend en diep beangstigend was. Niet alleen voor de Heer Jezus, maar natuurlijk ook voor de mensen om Hem heen. Wat gebeurt hier? Wat heeft dit te betekenen? Deze duisternis was door God over de wereld was gebracht. En misschien is er vanuit de stand van de zon en de maan deze duisternis prima te verklaren. De maan kan de zon sterk verduisteren. Het afgelopen jaar was er boven de Stille Oceaan bijna een perfecte zonsverduistering. En ik kan me nog wel herinneren dat in een zomer een kleine tien jaar geleden er een gedeeltelijke zonsverduistering was. Wat heel vreemd was en ongemakkelijk voelde. Hoe moet het dan zijn als er midden op de dag een complete zonsverduistering is? Als het een complete zonsverduistering was, dan is daarmee deze verduistering op zich verklaard. Maar daarmee is niet verklaard waarom deze verduistering plaats vindt op het moment dat Jezus Christus aan het kruis hangt. Dat is wel heel veel toeval. Hoe het ook zij. Deze duisternis draagt bij aan het diepe gevoel van verlatenheid waaronder Christus

lijdt. **[Diepe duisternis]** Het was het perfecte decor voor het lijden van Christus. De duisternis van het verlaten zijn door God en mensen was niet alleen diep voelbaar in het hart van de Here, maar ook tastbaar om Hem heen.

De tweede gebeurtenis die Lucas noemt was het scheuren van het voorhangsel van de tempel. Het scheuren van dit voorhangsel gebeurde bijna gelijktijdig met het sterven van de Heer. Zoals blijkt uit de vertelling door Mattheüs. Dit scheuren van het voorhangsel is een teken van God dat er een nieuwe tijd is aangebroken. Een tijd waarin God niet langer in de verborgenheid van het Heilige der heilige verblijft. Deze barrière die eeuwenlang tussen Hem en zijn volk heeft bestaan wordt weggenomen door God. Deze barrière is namelijk niet meer nodig nu zijn eigen Zoon voor de zonden van de mensen heeft betaald. Het is belangrijk dat we dat goed zien. De tekst van vanavond is het laatste kruiswoord van onze Heiland. Eerder heeft Hij al mogen uitroepen dat alles volbracht is. **[Het gescheurde voorhangsel]**

Jezus Christus is al door de hel heen gegaan. Menig christen denkt dat de neerdaling van de Heer Jezus in de hel heeft plaats gevonden, nadat Hij gestorven en begraven was. Op zich een begrijpelijk misverstand als we letten op de Apostolische Geloofsbelijdenis. Want de belijdenis over de Heer Jezus lijkt in alles in de volgorde van de tijd te staan. Gaat u maar nu: 'ontvangen van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, neergedaald in de hel, op de derde dag opgestaan uit de dood, opgevaren naar de hemel, en zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader; vandaar Hij zal komen om te oordelen de levenden en de doden. De neerdaling in de hel wordt genoemd na zijn sterven en begraven worden. Toch is de Heer dan al door de hel heen gegaan. Want de hel was dat Hij door God zijn Vader verlaten was. **[Toen God verliet]** Dat was de vloek van God die Hij moest ondergaan vanwege onze zonden. Want de vloek is dat God zijn handen van je aftrekt en je overgeeft aan de krachten van de hel. Dus de Heer Jezus kan voor zijn sterven terecht zeggen dat het volbracht is. De duivel is overwonnen en de mensen zijn uit zijn handen gered.

Toch betekent dit niet dat Jezus niet hoeft te sterven. Want ook dat hoorde bij de straf die God op de zonden had gesteld. En voor ons is het van groot belang dat wij volledige zekerheid hebben over het feit dat Christus werkelijk gestorven is. Want alleen zo hebben we absolute zekerheid dat Hij heel de straf van God over onze zonden heeft

gedragen. Want hoe zouden we ooit rust hebben als daar onzekerheid over zou zijn? **[Toch nog sterven]**

Zo gaat onze Heer Jezus Christus zijn leven geven. Een onwetende omstander zou gemakkelijk kunnen denken dat Jezus sterft omdat het kruis zijn lichaam heeft gesloopt en Hij geen krachten meer over heeft. Want het menselijk lichaam houdt een kruisiging niet vol. Dat is simpelweg te zwaar. Toch is Jezus' sterven van een totaal andere orde dan het sterven van de twee mannen die met Hem gekruisigd zijn. Want duidelijk blijkt uit het evangelie naar Johannes. Want uit de vertelling door Johannes weten we dat die twee andere mannen nog leefden toen Jezus al gestorven was. Jezus was zelf een man in de kracht van zijn leven, begin dertig, dus lichamelijk was Hij in de kracht van zijn leven en had zijn lichaam het toch best langer kunnen volhouden zou je zeggen. Ook uit onze tekst zelf blijkt dat Jezus nog niet gesloopt is door de kruisiging. Want Hij roept met luide stem. Dat betekent dat Hij nog de kracht heeft gehad een flinke teug lucht te pakken en te roepen. Dit wordt ook bevestigd doordat Pilatus verbaasd is als Josef van Arimatea bij hem komt om te vragen of hij het lichaam van Jezus mag begraven. Pilatus doet dan navraag bij de centurio of Jezus inderdaad al gestorven is, want dat had hij nog niet verwacht. Het sterven dat Jezus Christus is dan ook niet het gevolg van de kruisiging die Hem heeft gesloopt. Zijn sterven is een actieve daad. **[Jezus legt leven af]** Zoals Jezus daar ook al over gesproken had. In Johannes 10 : 18 heeft Hij gezegd: *Niemand neemt mijn leven van Mij, Ik geef het zelf. Ik ben vrij om het te geven en om het weer terug te nemen - dat is de opdracht die Ik van mijn Vader heb gekregen.* Niemand neemt het leven van de Heer Jezus. Hij is God. En vanaf zijn gevangenneming heeft Hij steeds duidelijk gemaakt dat Hij zelf deze weg gaat. Hij laat deze dingen met zich doen. Hij laat zich gevangen nemen. Want Hij had het maar aan zijn Vader in de hemel hoeven vragen en deze had twaalf legioenen engelen gestuurd om Hem te bevrijden. Ook in zijn gevangenneming, veroordeling, geseling, kruisiging en sterven is Jezus nooit het machteloze slachtoffer van menselijk handelen. Altijd hield Hij de macht. Al had geen mens dat door. Zo heeft Hij ook de macht als Hij sterft. Menig gelovige heeft deze stervenswoorden van de Heer Jezus nagesproken. Maar toch kon niemand deze woorden zo uitspreken als Hij. Want waar christenen hun leven moeten loslaten, daar kan Christus echt zijn leven geven.

Zo legt Jezus zijn geest in de liefdevolle handen van zijn Vader. In de handen van die Vader die Hem eerder had verlaten, maar die Hem nu weer omarmt en Hem zijn liefde bewijst. Wat een heerlijk woord moet dat voor onze Verlosser zijn geweest. Dat Hij weer Vader kan zeggen en zijn Vader er weer is. **[Handen van Vader]** Dat Hij zijn geest in de handen van zijn Vader kan leggen en deze zijn geest liefdevol ontvangt en met zorg omringt. Die Geest van de Heer Jezus is maar niet zijn natuurlijk leven, maar het is alles wat in Hem bewust is, een wil heeft en Hem drijft. Het is dus heel zijn innerlijk leven.

Wat dit sterven voor de Heer Jezus heeft betekent op dat moment, valt niet te zeggen. Is het een moment van vreugde? Is het een moment van verdriet? Want hoe we het ook wenden of keren, Hij moet wel zijn lichaam overgeven in de dood. En als zijn lichaam gestorven is, dan kan Hij zijn Vader ook niet meer dienen en eren in dat lichaam. Dat moet Hem pijn gedaan hebben. Dit afleggen van zijn lichaam is ook de laatste trede op de weg van zijn vernedering. Want straks zal het leven uit het lichaam van de Zoon van God verdwenen zijn. Zijn moeder en zijn leerlingen zullen over Hem rouwen. Zo echt is Hij gestorven. Maar aan de andere kant is het overgeven van zijn lichaam in de dood ook een eren van zijn Vader. **[Jezus' sterven]** Want hiervoor had zijn Vader Hem naar de wereld gestuurd. Hij eert zijn Vader door in gehoorzaamheid de wil van zijn Vader te doen. Hij eert zijn Vader ook door het kostbare scheppingswerk van zijn Vader te redden van de eeuwige dood. En dat zal onze Heer zeker met blijdschap hebben vervuld.

Wat het voor ons betekent is geen vraag. Aan de ene kant is er ook bij ons verdriet. Schaamte zelfs. Want het is toch inriest, dat wij door onze zonden het nodig hebben gemaakt dat God zo'n groot en verschrikkelijk offer moest brengen om ons te kunnen redden van de ondergang. Maar tegelijk mogen we daar niet in blijven hangen. Dat zou onze Heiland nooit willen. Want met dit stervenswoord opent Hij voor ons de poort van het leven. Redt Hij ons van de ondergang. En ieder die in deze Jezus Christus gelooft, die bijna 2000 jaar geleden daar aan het kruis hing, net buiten de poorten van Jeruzalem op de heuvel Golgotha, zal gered worden. Dat is dus het feest voor ons van dit stervenswoord van onze Heiland. **[Jezus' sterven voor ons]** Dit woord opent voor ons de poorten van het eeuwig leven en van het Koninkrijk van de hemel.

En dit woord van onze Heiland, maakt dus alles anders voor wie afscheid moet nemen van dit leven. Want door dit werk van de Zoon van God, kunnen wij het Hem nazeggen bij ons sterven: 'Vader, in uw handen leg ik mijn geest'. We moeten dus niet vanuit het menselijk sterven gaan spreken over het sterven van onze Heiland. Want Jezus' sterven was een unieke gebeurtenis. Maar we mogen wel vanuit het sterven van Christus, naar ons sterven gaan. Jezus stervenswoord mag door mens worden nagesproken die in Jezus Christus gelooft. Want Jezus Vader is door Jezus ook de Vader van iedere gelovige. En ieder die in Jezus Christus gelooft mag zijn geest in de handen leggen van deze almachtige Vader. *[In handen van God]*

Maar dit is niet slechts een woord voor gelovigen op het sterfbed. Dit is een woord voor iedere dag van een gelovige. Want elke dag is onze geest afhankelijk van de zorg van onze hemelse Vader. Hij heeft recht op onze toewijding en gehoorzaamheid. Zijn Zoon heeft ons gekocht. Met lichaam en ziel. Want zijn niet langer van onszelf, maar wij zijn het eigendom van zijn Zoon. En we kunnen Jezus Christus niet meer eren en onze dankbaarheid tonen, dan door onze geest in Gods handen leggen. *[Niet alleen sterven]*

En voor ieder die dat doet is dit stervenswoord van Jezus Christus een woord ten leven. Christus sterft, maar het doek gaat niet neer, maar het doek blijft open. Op naar het volgende bedrijf!

Amen